

Asia: VN/23332/2026

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteristä

Lausunnonantajan lausunto

Soveltamisala: 0,5 megawatin raja-arvo ja turvallisuuspoikkeus (1 §)

-

Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta (5 §)

-

Ilmoituksen yhteydessä toimitettavat tiedot sekä tietojen toimittamisesta poikkeaminen (6 §)

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiittää Työ- ja elinkeinoministeriötä mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteriksi.

MTK pitää datakeskusrekisteriä perusteltuna kansallisen tilannekuvan vahvistamiseksi, mutta katsoo, että rekisterin tietosisältö ei vielä anna riittävää kuvaa datakeskusten maa-alueisiin, luonnonvaroihin ja maanomistajiin kohdistuvista vaikutuksista. MTK esittää, että rekisterissä seurataan datakeskuksen välittömien vaikutusten lisäksi myös hankkeen edellyttämää maankäytön muutosta sekä sähkönsiirto- ja tieyhteyksiä koskevia tietoja, jotta datakeskusinvestointien kokonaisvaikutukset voidaan arvioida tasapainoisesti energian, huoltovarmuuden, luonnonvarojen käytön ja maanomistajien oikeuksien näkökulmasta.

Rekisteriin kerättävät tiedot koskevat moninaisesti datakeskushanketta. Maanhankinta datakeskuksia varten toteutetaan joko markkinaehtoisin maakauppasopimuksin tai maanvuokrasopimuksin, pakkokeinoin datakeskuksia ei Suomessa voi kenenkään maalle sijoittaa. MTK kiinnittää huomiota datakeskuksien välillisiin vaikutuksiin, joita ei huomioida kerättävistä tiedoista, mutta ovat kuitenkin välttämättömiä datakeskuksen toteutumiselle ja toiminnalle. MTK pitää tärkeänä ja hyväksyttävyyttä edistävänä, että datakeskukselle tarvittava sähkönsiirtolinja ja mahdollinen uusi tieyhteys on ilmoitettava tieto. Molemmilla, siirtolinjalla ja tieyhteydellä, on maa-

ja metsätalousmaata pirstaloiva vaikutus ja molemmat voidaan toteuttaa pakkokeinoin vastoin maanomistajan suostumuksen, vaikka kyseessä on yksityiseen etuun perustuva datakeskushanke.

MTK edellyttää, että edellä kuvattuja välillisiä vaikutuksia maanomistajiin sekä maa- ja metsätalouselinkeinoon ei sivuuteta tarpeellisten tietojen keräämisessä. MTK ehdottaa 6.1 §:ään lisätään seuraavat kerättävät tiedot:

13) Arvio tarvittavan sähkönsiirron toteuttamistavasta ja siirtoreitistä. Toteuttamistapa tulee ilmoittaa tarvittavan siirtoyhteyden laatuna ja määränä (110kv, 220kv vai 400kv) sekä sijoittamismuotona (ilmajohto vai maakaapeli).

14) Arvio tarvittavien tieyhteyksien toteuttamisesta ja reitistä.

MTK pitää arviota riittävänä tietona, koska molempien osalta erityisesti reittivalinta voi muuttua hankkeen tarkemmassa suunnittelussa.

Muutoksista ilmoittaminen ja muutositilmoitusten ajankohta (7 §)

-

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus, tietojenantovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen (10, 11 ja 12 §)

-

Voimaantulon ajankohta sekä siirtymäaika rakentamisvaiheessa ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta (15 §)

-

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävä ja sen resursointi

-

Muut esitystä koskevat huomiot

-

Ikonen Juho
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry